

SZILÁGYOSMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:
Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő,
számonként 20 fillér

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:
Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díja:

Hivatalos hirdetés félhasábig 6 pengő, nyiltér soron-
ként 40 fillér. Állást keresők hirdetése 80 fillér.

Eltemették gróf Teleki Pál miniszterelnököt.

A magyar nemzet mélységes részvéte mellett, tizezrekre menő gyászoló közönség sorfala között kísérték ki utolsó útjára az ország nagy halottját, **Teleki Pál gróf miniszterelnököt**, április 7-én, hétfőn délelőtt.

A temetésen *Horthy* kormányzó urunkkal az élén az ország színe-java megjelent s nagyszámu külföldi előkelőség. A gyászszertartást *Wietz* Béla dr., pápai prelátnak, a Szent István bazilika plebánosa végezte. Aztán *Bárdossy* László dr., az új miniszterelnök és külügyminiszter mondott megilletődött hangon gyászbeszédet.

„Mennyi mindent rejt ez a koporsó. Mennyi akaratot, munkát, mennyi gyöttrő gondot és tépelődést, mennyi önfeláldozást, áldozatkészséget, mennyi kitűzött célt, sikert és elért eredményt és együtt mindezekben milyen nagy tragikus emberi sorsot!”

„A magyarság lelki és erkölcsi megújulásának eszméjét hirdette azt, hogy ne a földi javak láncoljanak a földhöz, hanem felülemelkedve a kicsinyes önérdekeken, magasabb ideálokot tüzzünk ki magunk elé...”

A miniszterelnök gyászbeszéde után a koporsót elhelyezték a gyászkocsin s megindult a gyászmenet, élén a lovasrendőrség diszszázadával.

A temetőben *Wietz* Béla prelátnak beszántelte a koporsót, majd hosszasan imádkozott. Megható jelenet következett. Erdélyi egyetemi halgatók egy nemzeti színű szallaggal átfont dobozt bocsátottak a sirba, amely *erdélyi földet* tartalmazott. Erdély bucsuzott nagy fiától és az Erdélyért oly hön dobogó, most már örökre kihült szív fölött öröklik, egy maroknyi föld abból a földből, amelyért annyit harcolt s amelynek felszabadulása főként neki volt köszönhető. Erdély nem felejt! Erdély emlékszik.

Háromszázkilencven koszorúja volt Teleki Pálnak. És mi, akik nem küldhettünk virágkoszorút a ravatalára, az emlékezet soha nem hervadó koszorúját kötjük, visszaidézve az élő Teleki nemes alakját. Ime a koszorunk.

Ez évi újságok rendezgetése közben kezembe kerül egy napilap, melynek első oldalán ez a cím kiabál felém döbbenetes gyászal: *„Az egész nemzet részvéte kísérté gróf Csáki Istvánt örök nyugovóhelyére”*. S a temetés leírása közben egy

alóim: „*Gróf Teleki Pál megrázó gyászbeszéde*”. Olvasom, olvasom s közben megrendült szívvel arra gondolok, hogy ma temetik azt az embert, aki január 30-án ezt a megható gyászbeszédet tartotta a halott barát és fegyvertárs mellett: „*Sohasem volt hangos hazafi, mert a hazafiság túl természetes és főleg túl szent volt neki. De a hazafiság volt élete, lelki élete, amelynek alávetette és feláldozta testi életét. Egy kis ország nagy és örök feladatának büszke öntudata élt benne, a magyar diplomata nehéz sorsát, a hazafi történelmi felelősségét hordozta... Ezt a magyart vesztettük el. Ezt gyászoljuk. De nemcsak egy nagy embert, hanem hőst, nem hősi tettek hősi példává tevő heroikus formában. Olyan hőst, aki példa a nemzet számára, a nemzedékek számára, akik utána jönnek és a ma élő nemzedékek számára elsősorban...*”

Ezekkel a szavakkal, bucsuzott az élő Teleki a halott Csákytól. És mi síró erdélyi magyarok, a halott Telekitől az ő szavaival köszönünk el. „A hazafiság volt élete, lelki élete, amelynek alávetette és feláldozta testi életét. Ezt a magyart vesztettük. Ezt siratjuk”.

Tragikus halála előtt pontosan egy héttel Szatmár vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlésén vett részt, nagy beszédet tartva otthon, az ősi földön tette a fontos nyilatkozatokat, Szatmárnémetiben, ahol a Teleki-knek családi birtoka van, a patinás vármegyeházában, ahol valamikor mint közigazgatási gyakornok kezdte a pályát és később a vármegye t. b. címét nyerte el. A nemzetiségi kérdést igazán ismeri, hiszen „*mint egy nagyrésben román nemzetiségű járás szolgabírája tanulta először az emberek közötti megbecsülést, a közös és együttes hazafiságot szolgálni*”. Beszédében a nemzetiség kérdéséről ezeket mondja a szatmári közgyűlésen: „*Nem tudok úgy érezni a Szent István birodalmába visszatért nem magyar ajkuakkal szemben, hogy azt mondjam: Nemzetiség. Ugyanolyanolyan honfitársakat látok bennük, mint a többiekben és aki közülök hazatért, a nemzethez tartozik, mert lelkében meg van az egység. Csak az nem tért vissza, akinek ez a haza új s azt kérem, még a magyarok között se legyen senki, aki ezt a mai helyzetet újnak látja, mert mi folytatjuk azt a politikát, amely ezer éven át jellemezte a nemzetet*”.

Ki a magyar? Teleki Pál miniszterelnök így felelt, erre az önmagának feladott kérdésre: „*Ha magyarul mondok, ez alatt Magyarország minden lakóját értem, mert nálunk a nemzet sohasem jelentett nemzetiséget, a nemzetnek nem volt nemzetiségi érzése: hazafiságnak nevezük azt az érzést, amelyet a haza mindenki otthona és mindegyikünk házája bennünk együttesen keltett*”.

Igazabban és szebben talán senki sem változta Szent István birodalmának eszmei tartalmát, mint Teleki Pál miniszterelnök azon a szat-

mári közgyűlésen. Nálunk a nemzet sohasem jelentett fajt, a nemzeti érzés sohasem jelentett magyarosítást nyelvben, de jelentett magyar nemzeti érzést. A nemzethez tartozik mindenki, aki hazafi, akit áthat az összes hazafiaknak, a nemzetnek egysége és ezt a közös munkát szolgálja akarja egész életével”.

Teleki, aki a megbékélés és az összeforrás erkölcsi és politikai igazság eszméjét hirdette, e hitvallás után egy hétre megszűnt élni.

Szellemidézés ez. Ahogy a régi (ez évi) újságokat forgatva Teleki lelki portréját festetem magamnak. Azért a Telekiért, aki az őszi erdélyi körutja alkalmából a román lakossággal románul beszélgetett el, aki Szilágyosmlyón is olyan szerényen, ünnepi fogadtatást mellőzve érkezett meg, hogy alig egy páran tudták s amikor egy lelkes kis csapat a városháza előtt éltette és hívta, várta, sokára és csak pár pillantra jelent meg az erkélyen, hogy pár szóval üdvözölje a somlyóiakat.

Utolsó intézkedésével — március 28 — bennünket, erdélyieket akart megsegíteni. Az erdélyi fürdők, üdülőhelyek üzembehelyezésével felvirágoztatni Erdélyt. Ezzel az intézkedésével is irányt mutatva az általa rajongásig szeretett erdélyi föld bonyolult nemzetpolitikai kérdéseinek határozott és igazságos megoldására nézve. A rendelet a Budapesti Közlöny április 3-iki számában jelent meg, annak a tragikus napnak reggelén, amely utoljára virradt meg, Erdély örökre elveszített nagy szerelmese számára.

Magyar feltámadás.

Nagypénteken fehéren, hangtalan szomorúsággal huldogál a hó. Fehér lepelbe borítja a Magurát, amelyben pár nap előtt még tavaszi örömmel gyönyörködött az ember, mert a fehér cseresznyefák, a rózsaszinben pompázó barackfák a hosszú téli aléltságból virágba szökkenve az örök megújulást, feltámadást hirdették.

És most a szép virágos fákat belepi a hó. Gonosz kedvvel visszazsökött a tél, hogy a természet és az emberek ne örüljenek a tavaszi napfénynek. Ne legyen napsugaras, virágos, meleg husvét, a feltámadás ünnepén se az emberek, se az erdők dalos madarai ne hozsánázzanak megújuló tavasz-kedvvel olyan kiszámíthatatlan, gonosz és megbizhatatlan ez az idő, mintha csak az emberektől tanult volna. Mintha a diplomácia boszorkánykonyhájából leste volna el receptjét; ma még baráti ujjongás, ragyogó melegség, holnap hideg tél, ellenségeskedő gyűlölet...

Az első magyar husvét... Az emberek hangulatához talán illik is ez a borús té-

A Nemzetközi Vásáron is megtalálja kedvenc füstölnivalóját:

a könnyű, aromás NIKOTEX-SYMPHONIÁT: ára 4-5 fillér,

a gyűrűs, zamatos NIKOTEX-FAINTOST: ára 11 fillér,

a tartalmas, illatos NIKOTEX-DARLINGOT: ára 10-5 fillér

lies tavasz. A szivek tele vannak ugyan hálás boldogsággal ezért az első magyar husvét ünnepért s reménykedve számolják a napokat... a magyar feltámadás napjait... most hó hull, holnap talán a nap süt s fehér és rózsaszínű virágszirmok szál-lingóznak majd a Magura oldalán és valahol messze a szerb harctéren újra felzendülnek a husz év előtti katonanóták, hó helyett golyózápor hull, virágszirom helyett drága magyar vért permetez a tavasz, a magyar hősök véré, akik a magyar feltámadás diosőségéért, a mi nyugalmunkért, a mi boldog békénként magyar hűséggel, hősies bátorsággal, áldozatul hozzák életüket és vérüket.

Rendelet!

A m. kir. Honvédelmi Miniszter f. hó 6-án 12 órától további intézkedésig elrendelte a honi légvédelmi készültséget.

Repülőmadás bármikor várható!

Ezt a villanytelep szirénájának üvöltöző hangja, a templomok harangjainak félreverése, rendőrsípok jelzik, vagy bombarobbanások és ágyulövések is jelezhetik! A békében szokásos harangozás a „Légvédelmi készültség“ tartama alatt szünetel.

A „Légi veszély elmúltát“ a sziréne állandó magasságu hangja és rendes harangozás jelzi.

A „Légvédelmi készültség“ tartamára további intézkedésig szürkületől napkelteig „teljes első-tétítést“ rendelünk el.

A teljes első-tétítéskor minden külső, vagy szabadba sugárzó fényt meg kell szüntetni.

Középületek, magánépületek, ipari üzemek, lakások ajtóit, ablakait, (udvari és lépcsőházi ajtókat és ablakokat is) és minden egyéb fényt sugárzó, illetőleg fényt kibocsátó felületeit oly módon kell elfüggönyözni, vagy olyan berendezésekkel kell ellátni, hogy az épület belsejéből még az ajtók és ablakok, vagy más, nyílást záró szerkezet nyitásakor se szűrődhessék közvetlenül érzékelhető fény a szabadba.

Mindenemű, belső világítással rendelkező járómű belső világítását úgy kell elzárni, hogy a járómű ablakain keresztül a belső fény közvetlenül észlelhető ne legyen.

A járóműveknek külső lámpáit fénytosokkentő berendezésekkel kell ellátni.

Légvédelmi riadó esetén az épületekben tartózkodók és a közterületeken (utcákon tereken, stb.) a közlekedő gyalogosok a szilánk és a légnyomás veszélyének elkerülése végett legközelebbi ház pincéjében, szükség esetén árkokban, gödrökben, keressenek menedéket. Légiriadó esetén mindenki köteles kapuját nyitvatartani és pincéjét, óvóhelyét a menedéket keresők rendelkezésére bocsájtani.

A gépjárművek vezetői riadó esetén (a város belterületén) kötelesek az uttest menetirány szerinti baloldalon megállni, a járművet elhagyni, s maguknak óvóhelyet keresni. A fogatolt járóművek hajtói is a fentiek szerint kötelesek eljárni. A vonóállatok elindulását megkötéssel akadályozzák meg.

Vakrémület, oéltalan futkosás és csoportosulás fokozza a veszélyt.

Mindenki pontosan tartson be minden hatósági légtalmi utasítását.

Aki ezen rendelkezéseket akár szándékosan, akár gondatlanságból megszegi, vétséget követ el és 5 évig terjedhető fogházzal büntetendő!

A szándékosan elkövetett ilyen cselekmény büntetett és büntetése 15 évig terjedhető fegyház, ha a cselekményből az állam érdekének súlyos sérelme, halál, súlyos testisértés, vagy nagy anyagi kár származott és ezt az eredményt a tettes előre láthatta; ha pedig a tettes szándéka a beállott eredményre irányult, a büntetés súlyos testisértés, vagy anyagi kár bekövetkezése esetében életfogytig tartó fegyház, — haláleset, vagy az állam érdeke súlyos sérelmének bekövetkezése esetében a büntetés: halál!

Szilágysomlyó, 1941. évi április hó 6-án.

Dr. Udvari József sk.

polgármester — légtalmi vezető.

Dr. Kovács Buna Károly sk.

A rendőrkapitányság vez., légtalmi parancsnok.

Beiktatták az új szilágysomlyói református lelkészt.

E hó 6-án virágvasárnap, lélekemelő szép ünnepség keretein belül iktatták be a szilágysomlyói református egyházközség új lelkipásztorát, Kovács Zsigmond esperest, volt tanszónai lelkészt.

Dél előtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelettel kezdődött a lelkészeiktatás. Köblös Endre zilahi lelkész, esperes helyettes végezte a beiktatást, amelyen az egyházmegye nevében dr. Gasda Endre alispán, egyházmegyei gondnok, Sréter vármegyei másodjegyző kíséretében, a lelkészi kar részéről pedig Kádár Imre krasznai, Fodor Béla szilágyballai és Szabó Pál ujlaki lelkészek vettek részt. Köblös Endre beiktató beszédében azt mutatta fel, hogy a lelkipásztor hivatása az, hogy a gyülekezet szeme, szája és szive legyen. Ezzel adta át az igehirdetés legfőbb feladatát az új lelkésznek. Köblös Endre nagyhatású szép beszéde után az új lelkész lépett a szószékre, de ezt megelőzően a helybeli Dalárda, amelyet Fügedi Péter vezényelt, elénekelt a „Térj magadhoz drága Sion“ c. vallásos éneket.

Kovács Zsigmond esperes, a szilágysomlyói reformátusok új lelkésze már beköszöntő beszédében is megfelelt annak a nagy várakozásnak, reménységnek, amelyet új hívei hozzáfűztek. Mélyenszántó gondolatai, remekül felépített beszéde, komoly, igazi papi megjelenése azonnal megnyerték a hívek rokonszenvét. A virágvasárnap-napi Nagy Király méltóságáról, hatalmáról és minden idvességre vágyó szívet és minden idvességre vágyó lelket megtartani igyekvő szeretetéről beszélt, arra intve a gyülekezet tagjait, hogy hódoljanak meg a Nagy Királynak, hogy részesei lehessenek annak a páratlan királyi ajándéknak, amelyet ő adhat számunkra már ebben az életben s majd az örökkévalóságban is. Beszéde után imájában a pásztor és a gyülekezet közös szent munkálkodására kérte Istennek áldó és segítő kegyelmét, áldásért esedezett az anyaszentegyházra, a szilágysomlyói gyülekezet tagjaira, Szilágysomlyó városára és lakosaira, szeretettel magyar hazánkra, a Főméltóságú Kormányzó Urra, a kormány tagjaira s vigasztalásért könyörgött a nagy miniszterelnök elhunyna miatt gyászba borult nemzet számára.

A nagy nemzeti gyász miatt a beiktatási ünnepség programja is megváltozott, amennyiben elmaradt a közebed s az ünnepélyes üdvözlések is egész röviden a templomból kijövet, a templom előtt zajlottak le. Az új lelkészt sokan üdvözlöttek a templomból kijövetelkor, jókívánásaikat juttatták kifejezésre: Vitéz Szász Oszkár alezredes a katonaság nevében, dr. Krassnay László főszolgabíró a járás, dr. Balta Zoltán főjegyző a város, dr. Vass Menyhért h. rendőrfogalmazó a rendőrség, dr. Ajtay K. Pál a katolikus egyház, dr. Vicas Valér a gör. kat. egyház, dr. Keller Samu az izraelita hitközség nevében, Szöcs Didák a főgimnázium, Szentpétery Gyula az állami iskola nevében üdvözlöttek az új lelkészt. Posta, vasutállomás, az adóhivatal, Nemzeti Bank, járásbíró is képviseltette magát a lelkészeiktatáson, utóbbit dr. Ajtay Ferecz képviselte.

Az üdvözlések után a ref. iskola termébe vonult az új lelkész, a presbiteriummal, az egyházmegyei, lelkészi képviselőkkel s a Nőszövetséggel, a ref. tanító testülettel s itt vette át a presbiterium színe előtt az egyházigazgatás és kormányzás feladatait, amely után dr. Gasda Endre alispán, az egyházmegye nevében köszöntötte az új lelkészt. Meleghangú, gyönyörű, beszédet intézett az alispán Kovács Zsigmondhoz, amelyben nem is annyira az esperest, mint a vele régen együtt munkálkodó egyházi szolgát méltatta, akivel ez a közös munkálkodás egymást megbeosuló baráti szeretetben forrasztotta egybe. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a szilágysomlyói református gyülekezet a legerencaesebb utat és megoldást választotta akkor, midőn lelkipásztori tisztségére egyházmegyénk kipróbált és mindig odaadó buzgalommal és sikeresen munkálkodó lelkészét választotta el példás egyetértéssel és egy akarattal.

Dr. Udvari József polgármester, főgondnok a presbiterium s az egyházközség egyeteme nevében köszöntötte az új lelkipásztort, hangoztatván azt a kívánalmat, hogy míg egyfelől jelen-

tény munka teljesítése vár a szilágysomlyói egyházközségben az új lelkészre, másfelől teljes bizalommal és a legjobb reménységgel hiszik is, hogy erre a munkára hűséges és buzgó férfit talált az egyházközség az esperes, lelkipásztor személyében, kinek itt végzendő munkájára egész odaadással kész a presbiterium s az egyház minden tagja segítséget nyújtani.

A református Nőszövetség részéről Handlery Kálmánné elnöknő üdvözlötte az új lelkipásztort és hitvesét, kérve a Nőszövetség áldásos munkájához a lelkész és lelkésznő közreműködését. Végül a református tanítótestület nevében a beteg igazgató-tanító helyett annak felesége Fodor Lászlóné üdvözlötte az új lelkészt. Az ünnepséget egy bájos kis iskolásleány szavalata zárta be, aki szép virágosokrot nyújtott át Kovács Zsigmondnak.

*

Mi is üdvözljük az új lelkészt és kedves hitvesét, akik bizonyára nemcsak a hívek, de az egész város osztatlan szeretetét elfogják nyerni. Es istenfélő kegyességgel, emberbaráti megértéssel sok szenvedő ember sebére fognak gyógyító vigasztalást kötni. Isten segítse őket!

Egészségházat kap Szilágysomlyó

Nálunk Erdélyben teljesen ismeretlen volt eddig az „Egészségház“, amelyet — anyaországi mintára — most több helyen fognak építeni. Városok és falvak versengenek az Egészségházért, amely megyénkben három helyen lesz. Zilahon, Tasnádon és Szilágysomlyón.

Dr. Udvari József polgármesterünk az érdem, hogy Szilágysomlyó Egészségházat kap. A polgármester hosszabb idő óta és több ízben tárgyalt annak érdekében, hogy e hasznos, szociális intézmény Szilágysomlyó városában is létesülhessen. Dr. Udvari polgármester felfogva a szociális problémák, a nép egészségügy elsőrangú fontosságát, nemzetjavító feladatát, szível-lélekkel azon volt, hogy Szilágysomlyó is kivehesse részét a népegészségügy nagyfontosságú munkájából. Törekvése sikerrel is járt, amennyiben a szilágysomlyói Egészségház egyike lesz a legnagyobb szabású erdélyi Egészségházaknak.

Ismertessük egy kissé az olvasóval: mi is tulajdonképpen az az „Egészségház“. Vissza kell menjünk 1928-ba, amikor is a Rockefeller-féle alapítványból megalakult Magyarországon a „Zöld kereszt“. Ez az áldásos intézmény eleinte a csecsemő gondozást karolta fel, később kiterjesztette működését a tüdő- és nemibetegségek gondozására is, a falu a nép egészségügy megoldására pedig — főként falvakon, de városokban is — Egészségházakat építettek, amelyben ingyenes orvosi, védőnői tanácsokban és kezelésben részesülnek a betegek. Az anyaországban háromszáznál is több ilyen Egészségház van, melyek igen fontos missziót töltenek be: ezer és ezer veszendő magyar életet mentettek meg. A Zöldkereszt intézmény városunkban is hónapok óta működik. Eleinte bizony idegenkedéssel fogadták s csak a legszegényebb anyák vitték csecsemőiket, mert ingyen tejet és ajándékot kaptak, később, amikor meggyőződtek arról, hogy a Zöldkereszt vezetőinek gondos, szeretetteljes, lelkiismeretes munkája a gyermekek fejlődését nagyban elősegíti, már minden anya vitte kiadóját, bizalommal és örömmel, Szilágysomlyón eddig a Zöldkereszt munkássága főként az anyák és csecsemők gondozására szorított. Most azonban, ha felépül a Zöldkereszt Egészségház, széles népréteg nyerhet gyógyulást az ingyenes kezelés és tanácsadásból. A szilágysomlyói Egészségházban lesz tüdő- és nemibeteg-gondozó, fogházat a gyermekek részére, aztán iskolafürdő, végül az orvos rendelője s védőnő lakása és tanácsszobája.

Az Egészségházat az állam fogja felépíttetni a város egyik telkére s ez a pompás nagyjövőjű Egészségház a város tulajdonát fogja képezni. A szociális javakon kívül így a város anyagi javait is gazdagítja. Az építkezés a legrövidebb

időn belül meg is kezdődik s ezen a nyáron már készen is lesz a szilágysomlyói „Egészségház”.

E héten tartott városi közgyűlésen a város vezetősége, a polgármester s a képviselőtestület az „Egészségház” kérdését is alaposan megtárgyalták. A közeljövőben meginduló építkezés sok munkaalkalmat fog nyújtani a város iparosainak és munkásainak és ezért külön örömmel nézünk e terv mevalósítása elé.

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

Husvét ünnepén.

Ma minden szép, ma minden kedves,
A kis madár is vigan repdes,
A Nap ragyog, az Ég nevet,
Tavaszt hozott, új életet;
Harangok zugsnak éneket:
Husvét van, élet ünnepe,
Örömmel van szívünk tele.

Ma minden szép! A fűzfa zöld
Ma langyos párákat szór a föld,
S az újra éledt réteken
Madárdal zendül édesen.
Pacsirta új dalt énekel:
Husvét van, élet ünnepe,
Örömmel van szívünk tele.

Ma jobb a szív, ma szebb a lélek!
Imát suttog ma Istenének
A fűzfabarka szép ruhája,
A pillangó, a kis madárka,
A jó fiu, a jó leányka.
S amíg imánk így száll az Égnek,
Az Isten tavaszt oszt a népnek
Aranyasztalhoz ül vele,
Azért szép husvét ünnepe.

Móra László.

— **Esküvő.** Bartha Mária és Farmathy Béla f. évi április hó 14-én, déli 12 órakor — Szilágysomlyón — a róm. kat. plebániatemplomban tartják esküvőjüket. (M. k. t. h.)

— **Városi közgyűlés.** Szilágysomlyó város képviselőtestülete f. hó 9-én tartotta meg a magyar közigazgatás életbelépte óta az első közgyűlést, amelyen napirenden lévő ügyekben érdemlegesen tanácskozott és határozott. A közgyűlésen több érdekes ügy került tárgyalásra, amelyről azonban helyszűke miatt csak lapunk következő számában tudunk részletes beszámolót hozni.

— **Megölte ujszülött gyermekét.** Egy fiatal, alig tizenhét éves szilágysomlyói román leány, egyszerű gazdálkodó szülők gyermeke, hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott egy pékeggyel, aki pár hónappal ezelőtt Romániába szökött át. A viszonynak következményei lettek. A szerencsétlen megtévedt leány gondosan titkolta családjától állapotát, majd amikor a nehéz óra elérkezett, egy fészerbe vonult, ahol megszülte gyermekét. Rögtön a szülés után az élettelennek látszó csecsemőt tiz körmével a földbe kaparta majd bevászorgott a házba, ahol lefeküdt. Attól való félelmében azonban, hogy gyermekét a kóbor kutyák kikaparhatják és így szegénye és büne kiderül, csak visszament a rögtönzött kis sírhoz, gondosabban elásta és gazzal betakarta. Talán soha napvilágra nem kerül a szerencsétlen fiatal leány szörnyű tette, ha a zöldkeresztes védőnő nem lesz figyelmes a leány újra karosúvá vált termetére. Kö-

telességéhez hiven érdeklődni kezdett az ujszülött felől s akkor pattant ki a leány titka. A boncolás során megállapítást nyert, hogy a gyermek élve született, saját anyja ölte meg. A leányt a szilágysomlyói rendőrség letartóztatta és a zilahi ügyészségre kísértette. — E szomorú esetre fel kellene figyelniük a Nőszövetségeknek, a Szociális Szervezeteknek s próbálkoznok kellene utat és módot találni arra, hogy a leányanyák ne legyenek a társadalom megbélyegzettjei. Mert a szegénytől, a kiközösítéstől való félelem az, ami botlásuk után a bűn, vagy az elzúllás örvényébe taszítja őket. Meg kell tanítani mindenkit arra, hogy a gyermek a legnagyobb ajándék és az anyaság szentség. A vádlottak padjára a bűnös anyák mellé pedig minden esetben oda kellene ültetni a lelketlen csábítót is, mert az az igazi bűnös, aki visszaélve egy fiatal leány ártatlanságával, tapasztalatlanságával, bizalmával magára hagyja, hogy egyedül hordozza a szegyen keresztjét.

Mi az a Mihova?

Amerikában egy új láz kapott lábra. Neve „What and where”, melynek az amerikai magyarok a „Mihova” nevet adták. A legnagyobb new-yorki pályázaton több mint kétszázezren vettek részt.

A Színházi Magazin megszerezte a „Mihova” játékot és a most megjelent husvét albumában 10.000 pengős „Mihova” pályázatot hirdet. Az első díj: *Vikendház telekkel virágos kertben.*

A Színházi Magazin vasos albuma egyébként is bővelkedik szenzációkban. Ezekből emeljük ki P. Howardnak, a mai idők legolvasottabb kolportázsírójának „A detektiv, a cowboy és a légió” című mulatságosan izgalmas regényét.

A husvét szám ugyancsak szenzációs szindarabja: Bókay János: „Négy asszonyt szeretek” című páratlan sikerű színjátéka. Ezer kép, számtalan színes ripost és divat — rejtvények — filmrovat, külön gyermekujás, két szenzációs kotta gazdagítják a Színházi Magazin impozáns husvét albumát.

A dupla szám ára: 1 Pengő.

A spionok országáról beszélt Pálffy Károly képviselő.

Pálffy Károly orsz. gyűl. képviselő, erdélyi lelkész a kelenföldi „Szilassy Aladár” cserkészcsapat estjén érdekes előadást tartott Erdély elmúlt 20 esztendejéről. Néhány képben mutatta be a szenvedést és a szenvedésszülte kitartást és leleményességet.

Ugye a magyarok bejönnek?

A román uralom alatt természetesen nem lehetett magyar történelmet tanítani. Az elnyomatás leleményessé tette a lelkipásztorokat, kitalálták a „magyar lotto” játékot. Mindenki előtt ismeretes az evangéliumi lotto-játék, amelyik bibliai képeket és neveket és eseményeket tanít meg játék útján. Ugyanígy készítették el a magyar történelemjátékot is. Ilyen kérdések voltak: Ki volt az első magyar király? Mikor volt az aranybulla? Ki volt az utolsó árpádházi király? Ki volt az igazságos király? Mikor volt Magyarország a legnagyobb? s a felelet a lotto kis lapjain voltak feljegyezve. Így a gyerekek játszva tanulhatták meg a magyar történelem elemeit és a román cenzor az ártatlan játékban nem fedezte fel a tanítást. Ezt a tanítást is nagy óvatossággal kellett végezni, nem egyszer megtörtént, hogy a magyarul jól tudó tanfelügyelő megállított az utcán egy kis magyar gyereket és megkérdezte tőle az arcát megsimogatva: ugy-e, te Magyarországhoz tartozol? Ugy-e, a magyarok nemsokára bejönnek? Ugy-e, te szereted Horthy Miklóst? Jaj volt annak a szülőnek, akinek a kis gyermeke ilyen módon elszóltta magát.

Csala Domokos vére

Az iskolapolitikát a név és vérelemzés jellemezte. Akit csak valami módon, akár erőszak árán is, a román iskolába lehetett küldeni, azt nem engedték a ref. iskolába. Előszóval a 6—8 gyermekes családokról sűtötték ki, hogy nevük román eredetű vagy bennük román vér

folyik. Csala Domokosnak 9 gyermeke volt, természetesen a tanfelügyelő rögtön megállapította, hogy neve román eredetű és benne román vér folyik. Behívta magához Csala Domokost és tudtára adta, hogy gyerekeit nem irhatja be református iskolába, mert benne román vér folyik. A székely egykedvűen kihuzta bicikliját és azt mondta a tanfelügyelőnek: Tessék nekem azt megmondani, hány liter román vér van bennem, itt menten kieresztem, nem engedem, hogy a gyerekeim román iskolába menjen.

Küldjétek ki a „spiont”.

Egyszer az ifjusági körzeti konferencia alkalmával a lelkész bement a jegyzőhöz, hogy konferenciát fognak tartani. A jegyző kijelentette, hogy engedélyt nem adhat. A lelkész erre azzal válaszolt, hogy nem is kér engedélyt, mert a törvény az egyházi összejöveteleket megengedi, egyébként a jegyző ur küldje ki a spiont és csendőrtiszthelyettes urat. A jegyző kiküldte a segédjegyzőt — ő volt a spion — és a csendőrtiszthelyettes. A konferencia rászánt a felügyelőkre néhány liter bort és estére úgy tették fel őket a kocsi, mint a zsákokat, s a konferenciát szabadon tarthatták meg. Az hogy a lelkész a segédjegyzőt spionnak nevezte, semmi következménnyel nem járt... Két székely összeveszett egyszer a faluban és veszekedés közben az egyik a másikat spionnak nevezte. A sértett fél a dolgot felvitte a bíróságig. A legfelsőbb bíróság megállapította, hogy a spion szó nem becsületsértő. Ezóta az Ellenőrzőket Erdélyben egyszerűen spionnak nevezték.

Műk nem félünk egymástól sem.

Közben, nagy események játszódtak le. A reménység szunnyadó parazsa kezdett mind jobban fellángolni. Az oroszok visszavették Beszarábiát, egész a Kárpátokig jöttek előre. Megkérdeztek egy székelyt, nem félnek-e a közvetlen muszka szomszédtól. A székely azt felelte: Műk instálom, nem félünk a muszkatól, mert műk még egymástól sem félünk.

Az Erdélyi Párt Hirdetménye.

A nagyváradi—kolozsvári vasúti vonalon kubikusokat tudunk három hónapra elhelyezni. Munkakeresők jelentkezzenek a Párt titkári hivatalában.

Egy kovácsműhely berendezés eladó!

Cím: Öss Lajos, Szilágyszovány.

5 hold szántó-föld és gyümölcsös eladó!

Cím: Rákóczy-utca 95. szám.

Gyümölcsfa-oltvány

fajtszítán kapható a Földmívelésügyi Miniszterium által engedélyezett

Farmathy Samu ügyvéd *faiskolájában*, Szilágysomlyón.

ÁGYTOLL PEHEL

Tarka tyuktoll P. 0-90, szürke fosztott toll P. 3—, fehér fosztott libatoll P. 4-50, jobb minőségű P. 5-50, még jobb minőségű P. 6-20 kilónként, utánvételt 5 kilós postacsomagolásban bérmentve szállít:

Rosner Gyula cég ágytollüzeme, Kiskunfélegyháza.

Törvény készül a közellátás veszélyeztető cselekmények megbüntetésére.

A képviselőház a napokban tárgyalta a közellátás érdekét veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló törvényjavaslatot. Egy évig terjedhető fogházzal büntetendő a javaslat szerint az, aki az ország közellátásának érdekét szándékosan veszélyezteti, hogy nem olyan fajtájú vagy minőségű terményt — legyen az állati vagy növényi termelvény — vagy terméket termel, mint ahogy azt a törvény, vagy rendelet előír, aki terményt vagy termékészletét eltitkolja, vagy hamisan, esetleg hiányosan jelenti be, aki a közellátás oádjára zár alá vett készleteket elidegeníti, megamisítja, vagy egyéb módon, az igénybevétel elől elveszi. Ezek a cselekmények büntetést képeznek és büntetésük három évig terjedhető börtön, ha a tettes, árdrágítás, vagy az állam biztonságát és érdekeit veszélyeztető cselekmény miatt szabadságvesztés büntetéssel már megbüntették.

Szerkesztői üzenetek.

„Hóvirág”. Tegye tul magát rajta. Nem rosszak az emberek, nem „ördögök”, csak éppen hogy nem angyalok. Tehát nem szabad felmagasztosítani őket, tul idealizálni, sokat várni tőlük, mert akkor elkerülhetetlen a csalódás. Nem is az emberekben csalódott maga, szegény összetört szívű kis Hóvirág, hanem saját magában, mert tul sokat várt és nagyon bízott. *Ne várjon senkitől semmit.* Főként jót ne! Ne várja azt, hogy a szeretetre szeretettel feleljenek, a jóságra jószág választ adjanak mert így nem fog fájni az, ha szeretetére rideg közönyt kap, megértő barátságára elutasítást. Szeressen a szeretet viszonzásának reménye nélkül, s ha barátságát nem is értik meg és nem is értékelik, ne szomorodjon el. A nagy lelkek tudnak úgy szeretni: lemondással, megelégedve azzal, hogy *ők szerethetnek*, nem akarva kapni semmit, csak adni, minél többet adni a másoknak, hisz kincsük, — az önmagáért való, makulátlan, tiszta szeretet — kiapadhatatlan. Ne gyűlölje az embereket, de sajnálja őket, mert különösen szánalomra méltók azok akik hideg szívvel vakon mennek el az igazi szeretet mellett. *Ezek még nem tudják, hogy az élet legnagyobb tragédiája nem az, ha azt vesszítjük el akit szerettünk, hanem ha azt vesszítjük el aki bennünket szeretett.* Vigasztalódjon kedves kis Hóvirág. S próbáljon úgy élni, hogy jót ne várjon senkitől. Akkor az ütés nem hagy fájó sebet s a simogatás, — mert nem várta, nem remélte, — szerszeresen nagyobb boldogságot okoz. Hogy így tudjon élni az ember, ahhoz bizony egy kicsit bölcsnek, egy kicsit szentnek s egy kicsit — bolondnak kell lennie máskülönbent menthetetlenül megtörik a szív, — míg így felülemelkedve a bántságokon, szeretetlenségen megbékélt és megboosájtó mosollyal néz le az emberekre.

N. E-né Hajduszoboszló. Kivánok édesanyjának és Máriának is boldog húsvéti ünnepeket. Jövő számban jönni fog egyik szép verse.

K. Húsvéti jókívánságait köszönöm. Viszonzásul minden jót.

Meghívó.

A Szilágysomlyói Takarékpénztár R. T. — LXXII. évi rendes közgyűlését 1941. évi április hó 20-án d. e. fél 12 órakor tartja meg az intézet székházában és erre a részvényeseket meghívja.

Tárgysorozat:

1. Határozatképesség megállapítása, közgyűlési jegyző és jegyzőkönyvhiteljesítők kijelölése.

2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság 1940. évi üzleti eredményről szóló jelentéseinek tárgyalása és határozathozatal a felmentvények megadása tárgyában.

3. Lemondás következtében megüresedett 3 igazgatósági helynek betöltése, intézeti elnök és vezérigazgató választása.

4. Esetleges indítványok.

Szilágysomlyó, 1941. március hó 21-én.

Az Igazgatóság.

A meg nem értett asszony.

Minden idők írói annyit foglalkoztak a meg nem értett asszony alakjával, hogy szinte veszedelmes dolog hozzájárulni már. Azonban talán mégis helyénvaló, mert a meg nem értett asszonyt annyira hamis és ellenszenves alakban állították az olvasóközönség elé, hogy a „meg nem értett” jelző minden alkalommal szinte kivétel nélkül gunyos és rosszakaratu mosolyt csalt az emberek ajkzölgletére. S ezen nincs is csodálkoznivaló. A meg nem értett asszony ugyanis hosszú évszázadokon keresztül egyetlen volt a sóhajtozó, sápadó, hisztériában vonagló asszony alakjával, akit s szükségszerű-harmadik mindig megértett, s aki csak a férje előtt játszotta a meg nem értett, komplikált nebánsvirágot. Ilyen volt Flaubert Bovarynéja, ilyen Ibsen Nórája. S valószínű ilyen a többi íróé is, mert ha nem is mondták, vagy mondják, abban az egyben megegyeznek, hogy valamennyien egyetlen egy ponton, a sexualitáson keresztül szemlélik és szemléltetik az asszonyt s még csak meg sem próbálják más szemzőgből nézni, vagy más fényt vetni ilyenformán egyáltalán nem rokonszenves egyéniségére.

Mert hogy hibás ez a régi és megszokott beállítás s hogy nem minden alkalommal áll ott a meg nem értett asszony mellett a szükséges — harmadik — azt elég kézzelfoghatóan bizonyítja a XX. század asszonya, aki nagyon sok esetben csak azért fordít hátat a gondatlan életnek és kényelemnek, mert rájött, hogy jelenlegi élete nem az az élet, amelyre természetétől vezetve hivatást érez... Itt azután nem lehet a rosszakaratu szemüvegét használni, hanem a becsületes megértés és igazság álláspontján állva el kell ismerni az asszonynál is azt a jogot, amivel minden férfi rendelkezik, tudniillik, hogy megváltoztatta az élete útját, ha rájött, hogy rossz irányban halad. Pedig a férfinál ez az irányváltoztatás egészen más elbírálás alá esik. Hiszen a férfit — a legkevesebb százalék kivételével — már kora gyermekkorától arra nevelik, amire kedvet és hajlamot érez. Ezzel szemben a legtrikább esetben áll ez a leánynál is. Annál nem igen figyelnek a hajlamra, kedvtelésekre s ha tanítatják is, főcélul mindig a férjhezmenést tűzik elé s elemi oapásként emlegetik előtte az egyedülmaradást. Belénevelik, hogy a nőnek a férjhezmenés az egyedüli és igazi rendeltetése s a leány, mert szüntelenül ezt hajtogatják előtte — el is hiszi és férjhez megy ahhoz, aki éppen feleségül kéri. Hogy tisztára csak engedelmeségből, kényszerűségből, vagy esetleg a szívtől is üzve, az nem sokat változtat a dolgon, s egyáltalán nem akadályozhatja meg, hogy esetleg a legrövidebb idő alatt rá ne jöjjön a tévedésre és arra, hogy — nem pedig a férje — nem elégíti ki az étellel szemben támasztott igényeit.

S itt válik természetessé az a pár évtized előtt még lehetetlenségnek bélyegezett valami, hogy két ember, aki egyébként szimpatikus egymásnak, elválk, sőt, hogy a válás után még jó barátságban is marad, mert rájöttek arra, hogy mint emberek megfelelnek egymásnak, mint házastársak azonban nem. Hogy ebben a meg nem felelésben nem a sexualitás játsza a főszerepet, kilencven százalékban egészen bizonyos. S éppen ezért, a ma meg nem értett asszonya nem azonos többé Flaubert Bovarynéjával.

A régi nőnek ha a házassága nem jól sikerült, nem volt egyéb választása, mint vagy tovább játszani a gyöngéd feleség szerepét, vagy felvenni az egyáltalán nem rokonszenves „meg nem értett” jelzőt. Hogy legőbbször akadt vigasztalója az éppen annyira magától értetődő, mint ahogy magától értetődő az is, hogy éppen azok a „vigasztaló férfiak” tették annyira ellenszenvesé a mult idők szerencsétlen házasságban élő asszonalkjait. Ma már ezen a téren másképp áll a helyzet. Ma, ha egy asszony rájön, hogy a házasság nem elégíti ki az étellel szemben támasztott igényeit, becsületesen megmondja az urának és kenyérkereset után néz, mert a természetben gyökerező függetlenséget többre becsüli a semmittevő kényelemnél.

Hogy ilyenformán lassanként kivész majd az írók szempontjából annyira érdekes, de milliószor agyonírt, meg nem értett asszonytípus, az bizonyos. Együttal azonban bizonyos az is, hogy ha az emberek agyába és idegrendszerébe be-

égetődik az a magától értetődő törvényszerűség, hogy a fiuk példájára a lányokat is arra neveljék, amire hajlamuk van, sokkal kevesebb lesz az elvált asszony és sokkal több a jó házasság.

A jó házasság ugyanis bizonyos fokú anyagi jóléten és egymás iránt érzett szereteten kívül még legfőképpen azon a kölcsönösségen alapszik, hogy mindkét félnek hajlama legyen a házasságra. Vagyis: hogy mindegyik fél kevés legyen önmagának és sem önmagában, sem a hivatásában ne találjon megnyugvást, de ne is sexualis kényszerből, hanem belső, lelki meggyőződésből és egyéni elhivatottságból nézzen élettárs után és válassza ki az embercecéából azt a valakit, aki hajlamainak és kívánságának legjobban megfelel...

Kelmefestő és vegytisztító felvételi üzletet nyitottam.

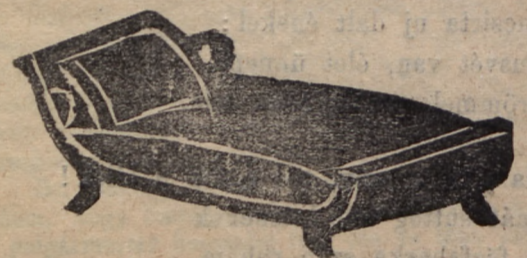
Vállalom:

női- és férfiruhák festését és vegytisztítását, elsőrangú kivitelben.

Papp István

kelmefestő és vegytisztító mester,
Arany János ut 11.

Felvételi üzlet: **Nagy Imre tér**
(Autóbusz megálló mellett.)

Nagyságos Asszonyom és Uram! 4-10

Tisztelettel hozom szives tudomásukra, hogy kárpitos műhelyemben, amely 40 év óta áll fenn, készülnek: **rekamier, szalónok, uri szobák, kombinált butorok** stb., napi árak mellett.

Maradtam **Madár József,** kárpitos-tisztelettel: mester.

Eladó 3-4

mezőgazdasági gépek és felszerelések,

2 vetőgép 16 soros, szelelőrosta, trier, kukorica-morzsoló és több más mezőgazdasági felszerelés selymesilosvai birtokosnál.

Értekezni lehet **Sipos Dezsónél,** Selymesilosva — Szilágymegeye.

Ha szép és olcsó munkát szeret, keresse fel **MÁNCS ÁRPÁD** szobafestő és mázoló **Szilágysomlyó, Felsővár u. 33. sz.**